

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни

СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД

підготовки бакалавра
галузь знань 23 Соціальна робота
спеціальність 232 Соціальне забезпечення
освітньо-професійна програма Соціальне забезпечення

Силабус навчальної дисципліни «Соціальний супровід» підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення, за освітньо-професійною програмою Соціальне забезпечення

Розробник: Бичук І.О., кандидат філософських наук, доцент

Рецензент: Гац І.О., кандидат педагогічних наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 7 від 22 грудня 2021 р.

Завідувач кафедри:



Чернета С.Ю.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	23 Соціальна робота, 232 Соціальне забезпечення, Соціальне забезпечення бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120 / 4		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 30 год.
		Практичні (семінарські) 30 год.
ІНДЗ: є		Самостійна робота 52 год.
		Консультації 8год.
		Форма контролю: екзамен

2. Інформація про викладача

ППП Бичук Ірина Олександрівна

Науковий ступінь кандидат філософських наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Контактна інформація роб. тел. (0332) 24-12-01, Bychuk.Irina@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

3. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Соціальний супровід - це довготривала робота, яка спрямована на здійснення індивідуальної соціальної допомоги та підтримки у виді надання комплексних соціальних послуг з метою мінімізації складних життєвих обставин, подолання життєвих труднощів, збереження та підвищення соціального статусу клієнта шляхом активізації його ресурсів та найближчого оточення. Саме в навчальній дисципліні «Соціальний супровід» буде розкрито соціальний супровід як індивідуальну технологію соціальної роботи, особливості реалізації соціального супроводу клієнта. Чому це цікаво/треба вивчати Соціальний супровід клієнта, який перебуває у складних життєвих обставинах є однією із ключових технологій соціальної роботи, спрямованої на розв'язання психологічних, міжособистісних, соціальних та інших проблем шляхом встановлення безпосередньої взаємодії між соціальним працівником/фахівцем із соціальної роботи і клієнтом.

Соціальний супровід розглядається як довготривала робота, яка спрямована на здійснення індивідуальної соціальної допомоги та підтримки у виді надання комплексних соціальних послуг з метою мінімізації складних життєвих обставин, подолання життєвих труднощів, збереження та підвищення соціального статусу клієнта шляхом активізації його ресурсів та найближчого оточення.

2. Пререквізити : «Соціальна політика», «Система соціального захисту», «Правове регулювання соціального забезпечення», «Соціальний патронаж та консультування».

Постреквізити : «Попередження конфліктів в соціальній сфері», «Соціальна допомога різним категоріям населення», «Супервізія в соціальній сфері», «Інноваційні технології соціального захисту населення».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Мета курсу «Соціальний супровід» полягає у формуванні в майбутніх фахівців із соціального забезпечення базових знань, вмінь та навичок щодо реалізації та організації соціального супроводу клієнтів з числа дітей та молоді сімей, які потребують комплексної соціальної підтримки та допомоги.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціальний супровід сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах» є:

- охарактеризувати концептуальні засади соціального супроводу;
- ознайомити із соціальним супроводом як етапом ведення випадку;
- засвоїти положення державного стандарту соціального супроводу;
- обґрунтувати оцінку потреб як базис соціального супроводу;
- засвоїти процедуру соціального супроводу, особливостей її документування;
- формувати практичні вміння застосування оцінки потреб для розробки складання й реалізації індивідуального плану роботи з отримувачем соціальних послуг.
- ознайомлення студентів з державною політикою в галузі соціального захисту сім'ї, материнства і дитинства та її нормативно-правовим забезпеченням.

4. Результати навчання (Компетентності):

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Здатність працювати в команді.

ЗК13. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК14. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК15. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК16. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності

ФК2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

ФК3. Здатність консультувати з питань соціального забезпечення різних груп населення, що опинилися у складних життєвих обставинах.

ФК4. Здатність використовувати адміністративно-правові механізми призначення та контролю в системі соціального захисту населення.

ФК6. Вміння планування та звітності в системі соціального забезпечення населення.

ФК10. Здатність до планування та реалізації заходів з надання адресної соціальної допомоги.

ФК13. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності.

ФК14. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

Програмні результати навчання

ПР34. Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення.

ПРУ1. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження.

ПРУ2. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення.

ПРУ5. Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення.

ПРУ7. Застосовувати нормативно-правову базу в захисті прав та свобод різних соціальних груп населення.

ПРУ8. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

ПРК3. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.

ПРК4. Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі міждисциплінарної команди фахівців.

ПРАіВ3. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Конс.	Сам. Роб.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-концептуальні засади соціального супроводу						
Тема 1. Сім'я як соціальний феномен. Основні причини та показники проблемності сімей в	8	2	2	1	3	ПР/УО/З

Україні.						
Тема 2. Ведення випадку як центральна технологія соціального супроводу клієнта	7	2	2		3	ПР/УО/3
Тема 3. Нормативно-правове підґрунтя соціального супроводу	8	2	2	1	3	ПР/УО/3
Тема 4. Концептуальні засади оцінки потреб дитини та її сім'ї	7	2	2		3	ПР/УО/3
Тема 5. Технологічний алгоритм реалізації соціального супроводу	7	2	2		3	ПР/УО/3
Тема 6. Документування соціального супроводу	8	2	2	1	3	ПР/УО/2
Разом за змістовим модуль I	45	12	12	3	18	17
Змістовий модуль II. Технології соціального супроводу						
Тема 7. Соціальний супровід сімей з алкогольною та наркотичною залежністю	7	2	2		3	ПР/УО/2
Тема 8. Соціальний супровід неблагополучних сімей	8	2	2	1	3	ПР/УО/2
Тема 9. Соціальний супровід прийомних сімей та прийомних дітей	8	2	2		4	ПР/УО/2
Тема 10. Соціальний супровід сімей з дітьми з особливими потребами	9	2	2	1	4	ПР/УО/2
Тема 11. Соціальний супровід сімей, де є насильство щодо членів родини	8	2	2		4	ПР/УО/2
Тема 12. Соціальний супровід неповнолітніх та молоді, які повернулися з місць позбавлення волі	9	2	2	1	4	ПР/УО/2
Тема 13. Соціальний супровід неповнолітніх, які вчинили правопорушення	8	2	2		4	ПР/УО/2
Тема 14. Основні засади державної політики щодо соціального захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	9	2	2	1	4	ПР/УО/2
Тема 15. Соціальний супровід людей з інвалідністю на робочому місці	9	2	2	1	4	ПР/УО/2
Разом за змістовим модулем II	75	18	18	5	34	18
Види підсумкових робіт						Бал
ІНЗД						5
Модульна контрольна робота № 1						30
Модульна контрольна робота № 2						30

Всього годин / Балів	120	30	30	8	52	100
-----------------------------	------------	-----------	-----------	----------	-----------	------------

УО – усне опитування

ПР – презентація

5. Завдання для самостійного опрацювання

В процесі навчання студенти вивчають рекомендовану літературу, виконують запропоновані навчальним курсом завдання. Даний розділ містить контрольні запитання з допомогою яких відбувається самоконтроль на етапі підготовки до практичних за яких відбувається самоконтроль на етапі підготовки до семінарських занять.

Перевірка повноти і якості виконання завдань, виконаних в рамках самостійної роботи, виконується в процесі семінарських занять, співбесідах, індивідуальних консультацій.

1. Соціальні основи розвитку особистості та життєдіяльності клієнта.
2. Базові потреби людини; фактори, які впливають на задоволення базових потреб.
3. Категорії клієнтів, які потребують комплексної соціальної допомоги.
4. Кваліфікаційні та особистісні характеристики фахівців мультидисциплінарної команди.
5. Ресурси соціально супроводу клієнта.
6. Критерії та показники ефективності соціального супроводу клієнта.
7. Особливості соціального супроводу дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.
8. Шляхи вдосконалення соціального супроводу дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.
9. Особливості процесу становлення особистості в інтернатних закладах.
10. Шляхи оптимізації соціального супроводу клієнта з числа дітей-сирів та дітей позбавлених батьківського піклування, які є випускниками інтернатних закладів.
11. Шляхи вдосконалення соціального супроводу неповнолітніх матерів, які мають намір відмовитися від новонародженої дитини.
12. Спеціалізовані центри ресоціалізації та адаптації клієнта, який повернувся з місць позбавлення волі або був засуджений без позбавлення волі.
13. Шляхи вдосконалення соціального супроводу неповнолітніх правопорушників
14. Шляхи вдосконалення соціального супроводу дітей з обмеженими функціональними можливостями.
15. Реабілітація клієнта з наркотичною або алкогольною залежністю.
16. Реабілітація клієнта зі злочинною поведінкою.
17. Шляхи оптимізації соціального супроводу клієнта зі злочинною поведінкою.
18. Соціально-педагогічні послуги дитині у ситуації насильства.
19. Шляхи вдосконалення соціального супроводу дітей, які постраждали від жорстокого поводження, насилля.

20. Етичні вимоги до соціального працівника, який здійснює соціальний супровід ВІЛ-інфікованих дітей. Роль державних, громадських і релігійних організацій у здійсненні соціального супроводу ВІЛ-інфікованих дітей.

21. Шляхи вдосконалення соціального супроводу ВІЛ-інфікованих дітей.

22. Шляхи вдосконалення соціального супроводу дітей-мігрантів

23. Шляхи вдосконалення соціального супроводу дітей з особливими потребами в закладах освіти.

24. Шляхи вдосконалення соціального супроводу молоді з особливими потребами в закладах освіти.

25. Шляхи оптимізації соціального супроводу дітей із багатодітних сімей.

26. Шляхи оптимізації соціального супроводу дітей із неповних сімей.

27. Шляхи оптимізації соціального супроводу дітей із малозабезпечених сімей.

28. Шляхи вдосконалення соціального супроводу дітей, які постраждали від стихійного (технологічного) лиха.

29. Шляхи вдосконалення соціального супроводу молоді з обмеженими функціональними можливостями.

30. Можливості розширення та вдосконалення ресурсного забезпечення соціального супроводу клієнта.

6. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Зарахування результатів формального, неформального та інформального навчання здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів у формі екзамену, визначеного навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеному силабусом дисципліни. Підсумковий

контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни.

Нормативною навчальною дисципліною передбачено індивідуальне науково-дослідне завдання, яке оцінюється у 4 балів. ІНДЗ буде зараховуватися за опубліковану наукову статтю у фаховому виданні відповідно до Переліку наукових фахових видань України, статтю у закордонному науковому журналі (1 стаття = 5 балів); за участь у міжнародних або всеукраїнських наукових конференціях, семінарах, круглих столах, які будуть підтверджені опублікованими тезами доповіді (зараховується не більше 2 опублікованих тез доповідей, 1 тези = 2,5 бали); за участь у вебінарі, участь підтверджується сертифікатом (1 сертифікат = 5 балів). Тематика ІНДЗ повинна відповідати тематиці вибіркової навчальної дисципліни.

Отримати екзаме́н студент може автоматично за сумою набраних балів. Для того, щоб отримати екзаме́н автоматично, студенту необхідно отримати не менше 75 балів за виконання Змістового модуля І, Змістового модуля ІІ, ІНДЗ та Модульної контрольної роботи №№ 1, 2.

Отже, максимальна оцінка за 100-бальною шкалою є сумою оцінок за: Змістовий модуль І + Змістовий модуль ІІ + ІНДЗ + Модульна контрольна робота № 1 + Модульна контрольна робота № 2 = 17+18+5+30+30=100 балів.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль (мах = 40 балів)															Модульни й контроль (мах = 60 балів)		Загальн а кількіст ь балів	
Модуль I															Модуль II			
Змістовий модуль I						Змістовий модуль II									ІНДЗ	Мод . к. р. 1	Мод . к. р. 2	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	5	30	30	
3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2				

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно

60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

9. Рекомендована література

Основна

1. Запобігання насильству в сім'ї у діяльності фахівців соціальної сфери: навчально-методичний посібник / авт. кол.: Бондаровська В.М., Бордіян Я.І., Булах Л.В., Журавель Т.В. та ін. К.: ТОВ «Видавничий дім «КАЛИТА». 2014. 282 с.
2. Капська А. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2012. 232 с
3. Оцінка потреб дитини та її сім'ї: від теорії до практики /за ред. Зверева І. Д., Кияниця З. П., Кузьмінський В. О., Петрович Ж. В. Київ : Задруга, 2011. 201 с.
4. Практики надання соціальних послуг сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах (науково-методичний збірник) / за ред. Комарової Н.М. Держ. ін-т сімейної та молодіжної політики, Київський міській центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Київ, 2016. 112 с.
5. Соціальна робота з вразливими сім'ями з дітьми: у 2-х ч. / З.П.Кияниця, Ж.В.Петрович. Київ : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.

Допоміжна

1. Волгіна О. М. Соціальний супровід людей з інвалідністю на робочому місці : посібник. Київ : Ваіте, 2018. 35 с.
2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. І.Д.Звереві. Київ, Сімферополь : Універсум, 2012. 536 с.
3. Захарова Н. Соціальний супровід сімей, які опинились у складних життєвих обставинах / Н. Захарова // Вісник Запорізького національного університету. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/80/13929-socialno-pedagogichnii-suprovid-simej-vakiopinilis-u-skla-dnix-zhittyeviv-obstavinax.html>
4. Конвенція про права осіб з інвалідністю. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71
5. Лещенко О. Г. Соціально-педагогічний супровід дитини з інвалідністю в інклюзивному закладі освіти . Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. 2020. № 1 (34). С.246-253.
6. Любецька М.М. Механізми державного регулювання здійснення соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 18. С. 108-113.
7. Любецька М.М. Розвиток наукового знання у сфері здійснення соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 1. С.97-100.
8. Людям з інвалідністю: Вибір професії. Режим доступу: <https://www.dcz.gov.ua/publikaciya/prava-ta-pilgy>
9. Манохіна І. Соціальний супровід як форма соціально-педагогічної роботи з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування / І. Манохіна //

[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://intkonf.org/manohina-iv-sotsialniv-suprovid-vak-forma-sotsialno-pedagogichnovi-roboti-zditmi-sirotami-ta-ditmi-pozbavlenimi-batkivskogo-pikluvannva/>

Електронні ресурси:

1. <http://www.nbuv.gov.ua>- Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського.
2. . <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> – бібліотеки та інформаційні центри України (наук. Бібліотека ім. Вернадського).
3. <https://i-soc.com.ua/ua/edition/ukrainske-suspilstvo/> - Українське суспільство: моніторинг соціальних змін